

VAN MANNENKRACHT TOT VROUWENPRACHT (4)

Het is alweer enige tijd geleden dat u een episode uit deze serie heeft kunnen lezen. Dat maken we nu goed. Hebben we in de vorige aflevering de opkomst van het boksen wereldwijd besproken, in deze aflevering zoomen we in op het boksen in Nederland. Juist nu de Olympische Spelen in volle gang zijn, is het aardig te zien dat boksen van oudsher een grote rol speelde in de Olympische beweging. **Door: J. Steendijk-Kuijpers**

PIONIERS

Voor Nederland geldt Henry J.J. Placké als de pionier op boksgebied. Hij kwam in 1897 uit Engeland naar Amsterdam waar hij een boksschool begon. Een tweede importeur van het boksen was de in Amsterdam geboren Samuel Glasoog, die zich Kingsley liet noemen; hij maakte op jonge leeftijd in Londen kennis met boksen. Terug in Amsterdam begon ook hij in 1909 een boksschool. Ze kregen de nodige aandacht in *De Sportwereld* (no 20, 2000).

De derde promotor van de nieuwe kracht- en vechtsport was Pieter Marie Christoffel Toepoel, eveneens in Amsterdam geboren (1881). Als zeventienjarige scholier meldde hij zich bij Placké, nam bokssles en trainde bij hem met succes. Toen in 1902 in Amsterdam, zonder dat er nog van een organisatie sprake was, voor het eerst Nederlandse kampioenschappen werden gehouden, veroverde Toepoel de titel in het lichtmiddengewicht.

Er werd in die tijd nauwelijks over bokssport gesproken; het boksen kampte met het negatieve imago van weddenschappen en straatvechterij. In Engeland, Amerika en Frankrijk had men een en ander door reglementering in goede banen

De handschoenen rond de eeuw wisseling

FOTO: INTERNET

geleid; in Nederland werd echter in diverse steden een algemeen verbod op openbare bokswedstrijden ingesteld. Hoewel Amsterdam met de drie genoemde scholen het centrum van de opkomende bokssport was, werd de verdere ontwikkeling ervan door het gemeentelijk wedstrijdverbod belemmerd. Maar men wist deze censuur handig te omzeilen. Binnen de eigen club mochten in besloten kring wel wedstrijden worden gebokst en publiek kon daar bij zijn door zich bij de entree tegen betaling als lid voor één avond aan te melden.

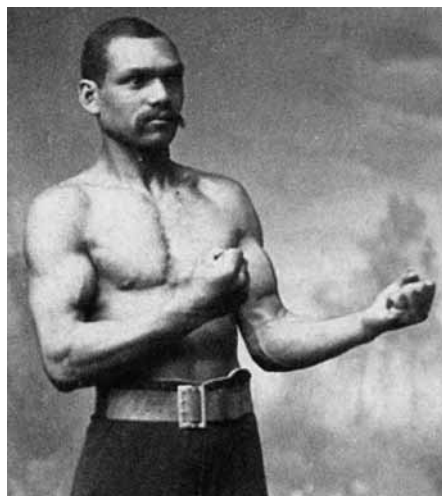
OPRICHTING BOKSBOND

In 1911 werd de Nederlandsche Boksbond opgericht, en wel met een tweeledig doel: het opstellen van een reglement en het (amateur)boksen tot een sport verheffen. A.P.M. Moussault werd voorzitter, P.M.C. Toepoel nam het secretariaat op zich en H.J.J. Placké trad toe als bestuurslid. In 1913 organiseerde men het eerste officiële Nederlands kampioenschap voor amateurs. Deze vond plaats in de Haagse Dierentuin; onder de belangstellenden bevonden zich heel wat prominente heren met hoge hoeden. De nieuwe bond kwam in gunstig vaarwater. Moussault stond op goede voet met F.C.W. Baron van Tuyll van Serooskerken, de voorzitter van het in 1912 opgerichte Nederlands Olympisch Comité. Boksen stond in St Louis (1904) en Londen (1908) op het programma van de Spelen. De bokssport speelde een niet geringe rol in de Olympische beweging. Om zijn Olympische gedachte bij een groter publiek bekend maken had De Coubertin atletische vaardigheidsproeven opgesteld, waarmee men zijn fysieke conditie kon testen. Onder de verdedigingstest was het boksen opgenomen. Zo kwam deze sport langs een maatschappelijk hoogstaande weg in de belangstelling.

LOBBY

Gelijktijdig was er een sterke lobby gaande om sport in het algemeen te propageren. De bouw van het Amsterdamse Sportpark (het Stadion) maakte daar deel van uit. Toen de opening plaats vond, deed zich voor de jonge boksbond een pijnlijke affaire voor (1914). Ze had tijdig gemeld een demon-

stratie te willen geven, maar toen men in mei informeerde wanneer de opening zou plaatsvinden – naar men had gezegd in het najaar – was het antwoord: morgen. De regelingscommissie van de openingsceremonie noemde het een vergissing; duistere machten moeten in het spel zijn geweest, zo veronderstelde de boksbond (Revue der Sporten 1914, 89). Aan de vooravond van WO I stond men in Nederland nog niet open voor de bokssport. De mobilisatie zou daar verandering in brengen. Op initiatief van kapitein P.W. Scharroo,

Godfrey George

voorzitter van de atletiekunie, werden voor de militairen die in de Stelling van Amsterdam waren gemobiliseerd diverse sportactiviteiten als zwem- en atletiektrainingen georganiseerd om verveling te voorkomen en vooral om de fysieke conditie van de soldaat te verbeteren. De gemobiliseerden die nabij Den Haag in Loosduinen waren gelegerd, verkeerden in een bijzondere positie. Zij konden van enkele aanwezige Engelse soldaten het boksen leren en maakten daar ruimschoots gebruik van.

Door de veronderstelde karaktervorming en het lichaamsversterkende effect kreeg boksen ook in het educatieve vlak positieve aandacht. In 1918 werden door het Ministerie van Onderwijs de exameneisen voor gymnastiekdocenten in het middelbaar onderwijs met de discipline boksen uitgebreid. Toepoel reageerde kritisch, want de examinatoren hadden geen enkele kennis van zaken. Twee jaar later werd hij in de examencommissie benoemd. In 1927 verbond Toepoel zich als docent aan de Amsterdamse academie voor de lichamelijke opvoeding. Hij plaatste zijn bokslessen in het perspectief van *survival* en *struggle for life* met als kernzaken lichaamsontwikkeling, conditieopbouw, zelfverdediging en gezondheid.

Wordt vervolgd

R ► SCHOLING

'BELEVEN, BOEIEN, BINDEN'

In een unieke samenwerking van de HAN met SLO, KVLO en NISB wordt op 8 oktober 2008 de studiedag 'Beleven, boeien en binden' georganiseerd voor docenten LO uit het voortgezet onderwijs en/of groep 7 en 8 van het primair onderwijs. Uitgebreide informatie over de inhoud van de workshops en de rest van het programma kunt u vinden op kvlostudiedagen.nl.

Dagprogramma

09.00 - 09.30	ontvangst en inschrijving
09.30 - 10.00	opening en actieve inleiding op de dag
10.00 - 11.15	eerste workshopronde
11.30 - 12.15	lezing .....
12.15 - 13.15	lunch
13.30 - 14.45	tweede workshopronde
15.00 - 16.15	derde workshopronde
16.15 - 17.00	napraten met een hapje en een drankje
17.00 -	mogelijkheid voor een diner

Via de website kvlostudiedagen.nl kunt u zich nu inschrijven.

